Projekt

WIZUALIZACJA DANYCH SENSORYCZNYCH

Mapowanie obszaru za pomocą czujników ultradźwiękowych

Michał Trela, 259312

Prowadzący: dr inż. Bogdan Kreczmer

Katedra Cybernetyki i Robotyki Wydziału Elektroniki, Fotoniki i Mikrosystemów Politechniki Wrocławskiej

Spis treści

1	Charakterystyka tematu projektu									1						
2	Etapy realizacji projektu, kamienie milowe											1				
3	Specyfikacja finalnego produktu											1				
4	4 Harmonogram realizacji podo 4.1 Wykres Gantta															2 3
5	Projekt interfejsu												4			
	5.1 Okno powitalne, okno połąc	zenia														4
	5.2 Okno wizualizacji mapowani															4
6	Wstępne rezultaty										7					
	6.1 Układ elektroniczny															7
	6.1.1 Kod programu															7
	6.1.2 Format ramki															9
	6.2 Aplikacja															10
	6.2.1 Aktualny wygląd apl	ikacji														10
	6.3 Dokumentacja															11
	6.3.1 Przykładowa strona	z doku	ımen	tacj	i Do	oxyg	gen		•				•			11
7	7 Rezultaty zaawansowane															12
	7.1 Aplikacja															12
	7.1.1 Wygląd aplikacji															12
	7.2 Dokumentacja															15
	7.3 Kod źródłowy															16
8	Rezultaty prawie końcowe												17			
	8.1 Aplikacja															17
	8.1.1 Wygląd aplikacji .															17
	8.2 Dokumentacja															20
	8.3 Kod źródłowy															20
9	9 Rezultaty końcowe															21
	9.1 Zmiany w aplikacji															
	9.1.1 Wygląd aplikacji .															21
	9.2 Efekt końcowy															24

1 Charakterystyka tematu projektu

Projekt zakłada mapowanie obszaru bazując na danych sensorycznych otrzymanych z czujników ultradźwiękowych robota Pioneer 3-DX z uwzględnieniem pozycji robota w przestrzeni. Obsługa czujników oraz przesyłanie danych będzie odbywać się w oparciu o framework ROS2, natomiast wizualizacja zostanie zrealizowana za pomocą biblioteki Qt. W związku z ograniczoną dostępnością robota Pioneer, prototyp projektu zostanie wykonany bazując na Arduino UNO, czujnikach ultradźwiękowych typu HC-SR04 oraz bibliotekach micro-ROS.

2 Etapy realizacji projektu, kamienie milowe

Etap I, Prototyp:

- Przegląd literatury i zasobów internetowych
- Schemat komunikacji pomiędzy Arduino (micro-ROS) a jednostką główną (ROS2).
- Obsługa czujników i przesył danych do jednostki głównej.
- Wizualizacja danych z prototypu.
- Implementacja mapowania obszaru z uwzględnieniem pozycji w przestrzeni.

Etap II, Robot Pioneer:

- Schemat komunikacji między robotem Pioneer (ROS2) a komputerem głównym (ROS2).
- Obsługa czujników i przesył danych do jednostki głównej.
- Implementacja mapowania obszaru z uwzględnieniem pozycji w przestrzeni.

3 Specyfikacja finalnego produktu

Efektem końcowym aplikacja wizualizująca mapę obszaru za pomocą robota i jego czujników ultradźwiękowych z różnych punktów w przestrzeni.

4 Harmonogram realizacji podcelów

- 26.03.2023 Zakończenie przeglądu literatury i zasobów internetowych
- 30.03.2023 Projekt interfejsu graficznego

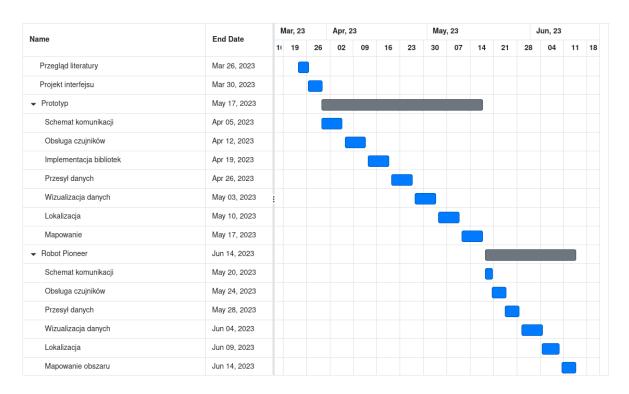
Etap I - Prototyp

- 05.04.2023 Schemat komunikacji pomiędzy urządzeniami
- 12.04.2023 Obsługa czujników
- 19.04.2023 Implementacja bibliotek micro-ROS
- 26.04.2023 Przesył danych sensorycznych do jednostki głównej
- 03.05.2023 Wizualizacja danych sensorycznych w jednostce głównej
- 10.05.2023 Lokalizacji prototypu w przestrzeni
- 17.05.2023 Mapowanie obszaru

Etap II - Robot Pioneer

- 20.05.2023 Schemat komunikacji pomiędzy urządzeniami
- 24.05.2023 Obsługa czujników
- 28.05.2023 Przesył danych do jednostki głównej
- 04.06.2023 Wizualizacja danych sensorycznych w jednostce głównej
- 09.06.2023 Lokalizacja robota w przestrzeni
- $\bullet~14.06.2023$ Mapowanie obszaru

4.1 Wykres Gantta

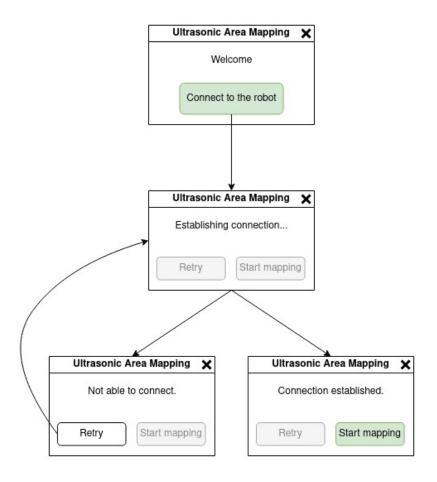

Rysunek 1: Wykres Gantta uzyskany za pomocą serwisu Online Gantt

5 Projekt interfejsu

5.1 Okno powitalne, okno połączenia

Pierwszym oknem wyświetlającym się po uruchomieniu aplikacji jest okno powitalne. Po kliknięciu przycisku 'Connect to the robot' przechodzimy do okna łączenia z robotem. Podczas ustanawiania połączenia przyciski 'Retry' oraz 'Start mapping' są nieaktywne. Jeśli połączenie nie zostanie ustanowione to przycisk 'Retry' staje się aktywny. Po jego przyciśnięciu ustanawianie połączenia jest ponawiane. Jeśli połączenie zostanie ustanowione to przycisk 'Start mapping' staje się aktywny. Po jego przyciśnięciu przechodzimy do okna mapowania obszaru.

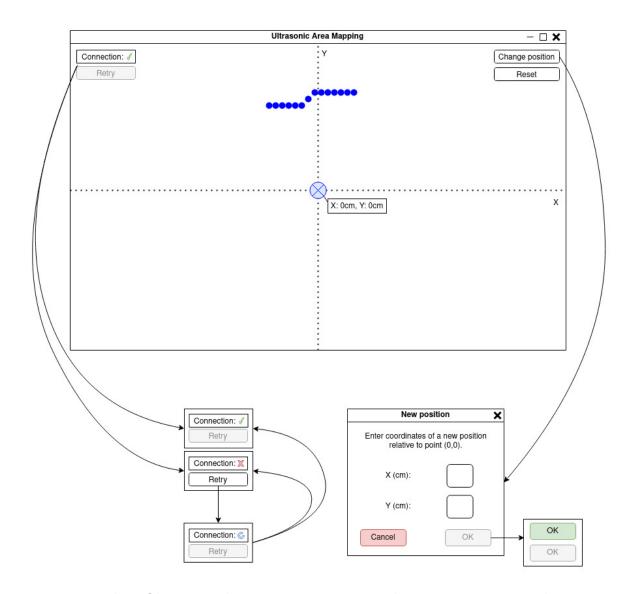
Rysunek 2: Okno powitalne oraz okna połączenia komputera z robotem

5.2 Okno wizualizacji mapowania

W oknie wizualizacji wyświetlane są:

- Aktualna pozycja robota wraz ze współrzędnymi położenia (kolor niebieski)
- Punkty otrzymane z czujników w aktualnej pozycji (kolor niebieski)
- Poprzednie pozycje robota (kolor szary)
- Punkty otrzymane z czujników w poprzednich pozycjach (kolor szary)

- Osie wraz z oznaczeniami
- Stan połączenia
- Przyciski umożliwiające zmianę pozycji robota, przycisk reset oraz przycisk ponownej próby połączenia

Rysunek 3: Okno wizualizacji mapowania oraz okno zmiany pozycji robota

Po uruchomieniu aplikacji, zawsze pierwsza pozycja jest określana jako pozycja początkowa czyli (0,0). Współrzędne pozycji są określane w centymetrach.

Stan połączenia, ponowne łączenie:

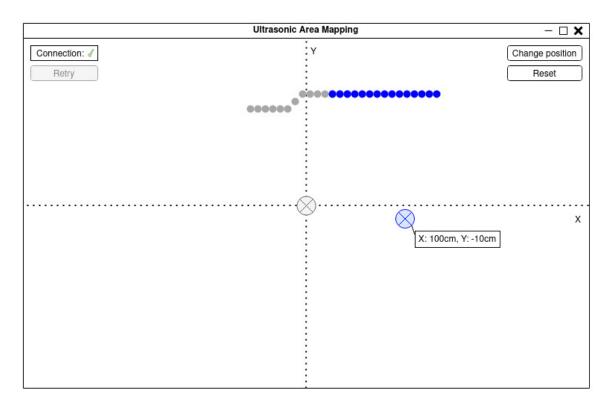
Przy ustanowionym połączeniu Connection: ✓, przycisk 'Retry' jest nieaktywny. Jeśli połączenie zostanie utracone Connection: X, przycisk 'Retry' staje się aktywny a po jego przyciśnięciu ponawiane jest ustanawianie połączenia z robotem Connection: ⓒ.

Zmiana pozycji:

Po kliknięciu przycisku 'Change position' wyświetlane jest okno dodawania nowej pozycji. Aby dodać nową pozycję należy poprawnie wpisać współrzędne (tylko liczby całkowite) względem punktu (0,0) po czym domyślnie nieaktywny przycisk OK staję się aktywny i pozycja robota zostaje zmieniona.

Reset:

Po przyciśnięciu przycisku 'Reset' wszystkie punkty otrzymane z czujników są usuwane a aktualna pozycja robota zostaje ustawiona jako pozycja (0,0).

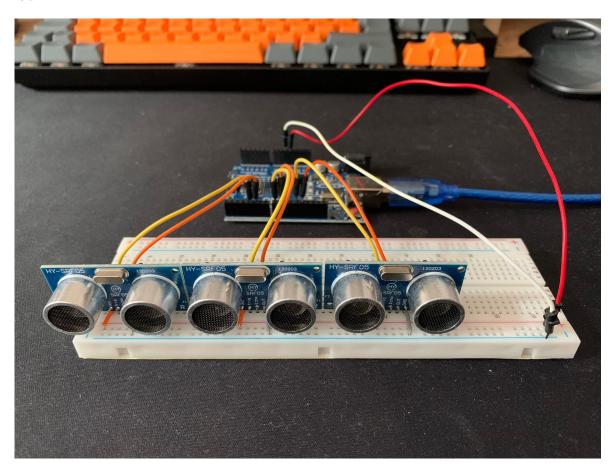
Rysunek 4: Okno wizualizacji mapowania oraz okno zmiany pozycji robota

Projekt interfejsu został wykonany za pomocą serwisu Draw.IO

6 Wstępne rezultaty

6.1 Układ elektroniczny

Złożony został ukłdd elektroniczny składający się z trzech czujników ultradźwiękowych typu HY-SRF05 i Arduino Uno.

Rysunek 5: Układ elektroniczny

6.1.1 Kod programu

Napisany został program umożliwiający obsługę czujników, odczyt długości impulsu wejściowego z czujnika a na jego podstawie obliczenie odległości czujnika od przeszkody. Po wyznaczeniu odległości przeszkody od każdego z czujników, obliczana jest suma kontrolna wysyłanej paczki danych a następnie poprawnie sformatowana ramka jest wysyłana przez port seryjny.

```
#include "CRC16.h"
#include "CRC.h"

class Sensor {
   public:
      uint8_t SENSOR_ID;
      uint8_t TRIG_PIN;
      uint8_t ECHO_PIN;
      Sensor(uint8_t SENSOR_ID, uint8_t TRIG_PIN, uint8_t ECHO_PIN);
}
```

```
Sensor::Sensor(uint8_t SENSOR_ID, uint8_t TRIG_PIN, uint8_t ECHO_PIN) {
       Sensor :: SENSOR_{ID} = SENSOR_{ID};
13
       Sensor :: TRIG\_PIN = TRIG\_PIN;
       Sensor :: ECHO\_PIN = ECHO\_PIN;
15
  }
16
17
  Sensor list [] = \{Sensor(0, 4, 5), Sensor(1, 8, 9),
18
                     Sensor (2, 12, 13);
  CRC16 crc;
20
21
  long readFromSensor(int TRIG_PIN, int ECHO_PIN) {
       digitalWrite (TRIG_PIN, LOW);
23
       delayMicroseconds (2);
24
       digitalWrite(TRIG_PIN, HIGH);
       delayMicroseconds (10);
26
       digitalWrite (TRIG_PIN, LOW);
27
       return pulseIn(ECHO_PIN, HIGH);
28
29
30
  void setup() {
31
       for (Sensor sensor : list) {
32
           pinMode(sensor.TRIG_PIN, OUTPUT);
           pinMode(sensor.ECHO_PIN, INPUT);
34
35
       Serial.begin (9600);
36
       \operatorname{crc.setPolynome}(0 \times 1021);
37
  }
38
39
  void loop() {
40
       long duration , distanceCm;
       char numstr [21];
42
       String data = "";
43
44
       for (Sensor sensor : list) {
45
           duration = readFromSensor(sensor.TRIG_PIN, sensor.ECHO_PIN);
46
           distanceCm = duration / 29.1 / 2;
           if (distanceCm \leq 0) {
                Serial.println("Out of range");
49
           } else {
                sprintf(numstr, "%d %lu", sensor.SENSOR_ID, distanceCm);
                data = data + numstr;
52
53
           delay (100);
54
       for (char i: data) {
           crc.add(i);
       Serial.print(data);
59
       Serial.print("\t");
61
       Serial.println(crc.getCRC(), HEX);
       delay (1000);
       crc.reset();
63
```

6.1.2 Format ramki

Przesyłana ramka z danymi ma następujący format:

ID_0 ODL_0 ID_1 ODL_1 ID_2 ODL_2 SUMA_KONTROLNA

Gdzie:

- ID_* ID czujnika
- \bullet ODL_* Odległość przeszkody od czujnika w centymetrach
- \bullet SUMA_KONTROLNA Suma kontrolna w systemie CRC16 wyliczona z przesyłanych danych

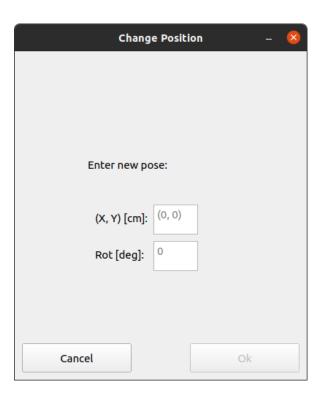
Koniec ramki oznaczany jest znakiem nowej linii

6.2 Aplikacja

6.2.1 Aktualny wygląd aplikacji

Rysunek 6: Okno główne

Rysunek 7: Okno zmiany pozycji

6.3 Dokumentacja

6.3.1 Przykładowa strona z dokumentacji Doxygen

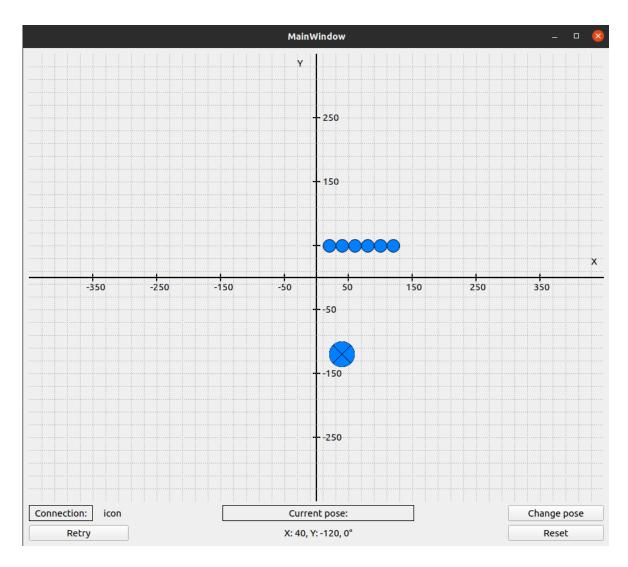
Rysunek 8: Przykład dokumentacji

7 Rezultaty zaawansowane

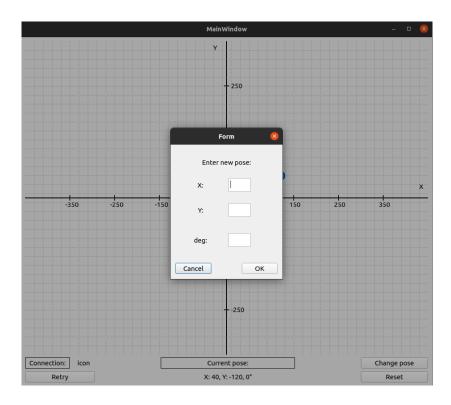
7.1 Aplikacja

Aplikacja została przebudowana od nowa. Dodane zostały klasy punktów, urządzenia, klasa widgetu mapy, w którym rysowany jest układ współrzędnych oraz punkty i pozycje urządzenia. Zrobiony został nowy UI dla okna głównego 9 oraz okna dialogowego zmiany pozycji 10. Wyświetlana jest aktualna pozycja urządzenia, podpięte są przyciski resetujące mapę oraz przycisk wyświetlający okno dialogowe 10. Dodana została funkcjonalność zmiany pozycji 11. Po zmianie pozycji, poprzednie pozycji są wyświetlane na szaro 12. Reset mapy polega na usunięciu wszystkich punktów i ustawieniu aktualnej pozycji jako domyślnej 13.

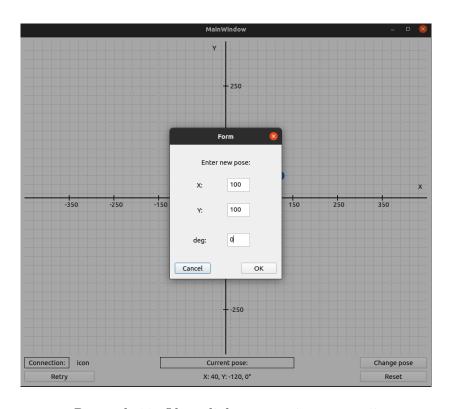
7.1.1 Wygląd aplikacji

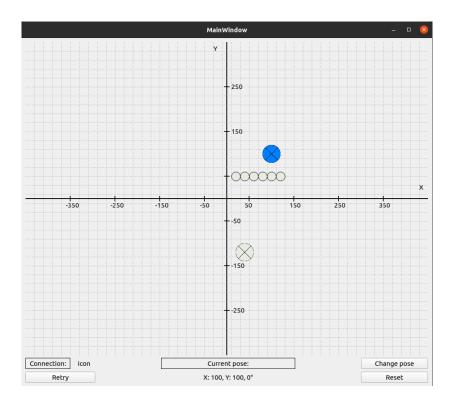
Rysunek 9: Okno wizualizacji mapowania

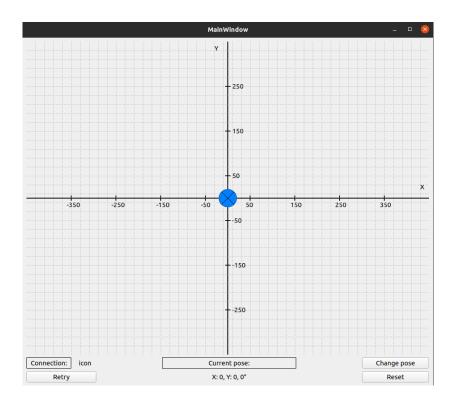
Rysunek 10: Okno dialogowe zmiany pozycji

Rysunek 11: Okno dialogowe zmiany pozycji

Rysunek 12: Okno dialogowe zmiany pozycji

Rysunek 13: Okno dialogowe zmiany pozycji

7.2 Dokumentacja

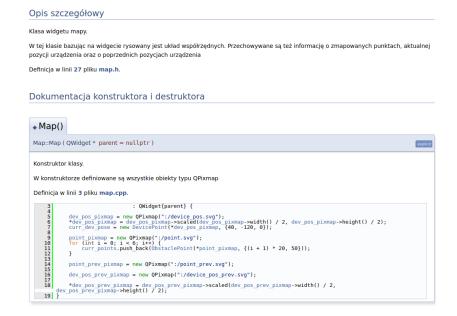
Dodała zostana pełna dokumentacja. 14 15 16 17

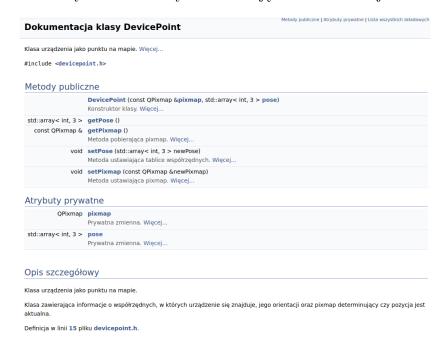
Rysunek 14: Przykładowe zdjęcie dokumentacji

```
Dokumentacja funkcji składowych
 drawGrid()
  void Map::drawGrid ( QPainter & painter,
                           int
                                          mapWidth
                           int
                                          mapHeight
 Metoda rysująca układ współrzędnych.
 Za pomoca tej metody rysowany jest układ współrzednych
 Parametry
                        referencja do obiektu typu QPainter umożliwiającego rysowanie
         mapWidth szerokość widgetu w którym rysowana jest mapa
         mapHeight wysokość widgetu w którym rysowana jest mapa
  Definicja w linii 35 pliku map.cpp.
                 // Translate the coordinate system so that point 0 is in the center of the widget painter.translate(mapWidth / 2, mapHeight / 2);
      356
378
389
441
442
445
447
448
449
551
557
558
661
663
                // Set the pen color and width
painter.setPen(QPen(Qt::black, 2));
                // Draw axis painter.drawLine(-mapWidth / 2, 0, mapWidth / 2, 0); painter.drawLine(0, -mapHeight / 2, 0, mapHeight / 2);
                // Draw ticks and labels
int tickDistance = 100;
for (int x = -mapWidth / 2 + tickDistance; x < mapWidth / 2; x += tickDistance)
                     painter.drawLine(x, -5, x, 5);
painter.drawText(x - 10, 20, QString::number(x));
                 for (int y = -mapHeight / 2 + tickDistance; y < mapHeight / 2; y += tickDistance)
                     painter.drawLine(-5, y, 5, y);
painter.drawText(10, y + 5, QString::number(-y));
                 // Draw labels
painter.drawText(mapWidth / 2 - 20, - 20, "X");
painter.drawText(- 30 , - mapHeight / 2 + 20, "Y");
```

Rysunek 15: Przykładowe zdjęcie dokumentacji

Rysunek 16: Przykładowe zdjęcie dokumentacji

Rysunek 17: Przykładowe zdjęcie dokumentacji

7.3 Kod źródłowy

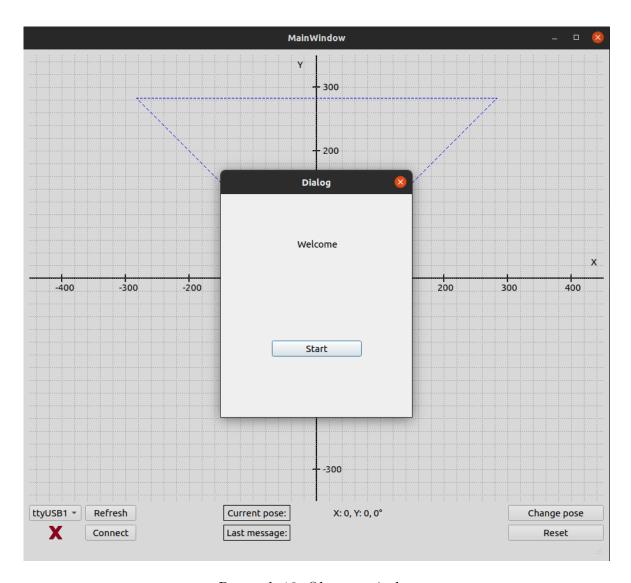
Kod źródłowy jest udostępniony w serwisie GitHub.

8 Rezultaty prawie końcowe

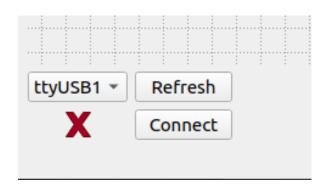
8.1 Aplikacja

Stworzono okno powitalne wyświetlające się przy otwarciu aplikacji, po którego zamknięciu przechodzimy do okna głównego 18. Dodana została wizualna oraz tekstowa sygnalizacja połączenia z urządzeniem 19 20 oraz rysowanie obszaru obejmowanego przez czujniki 22 23. Połączenie z urządzeniem odbywa się przez port seryjny, na który zostaje wysłana wiadomość. Jeśli urządzenie jest podłączone poprawnie to ta wiadomość zostanie odebrana i wysłana zostanie informacja zwrotna potwierdzająca połączenie. Pola edycji tekstu służące do zmiany pozycji zostały zmodyfikowane aby jako dane wejściowe akceptowane były tylko liczby, łącznik jako znak minus oraz klawisze Backspace i Delete 21.

8.1.1 Wygląd aplikacji

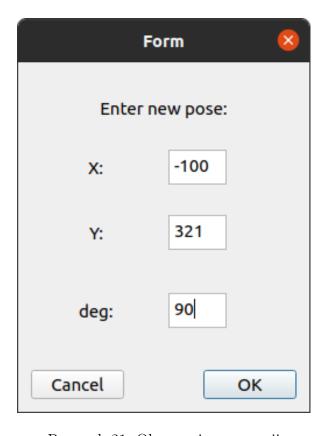
Rysunek 18: Okno powitalne

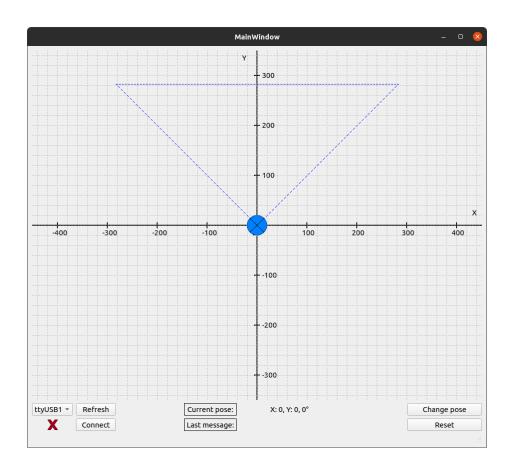
Rysunek 19: Sygnalizacja połączenia

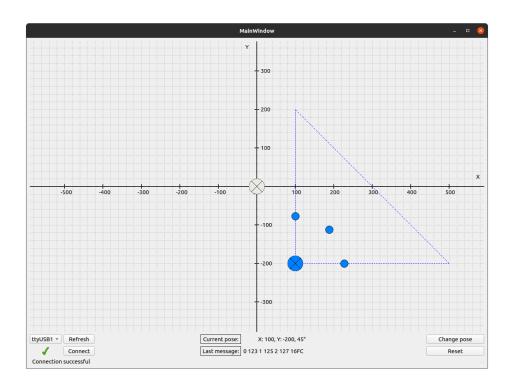
Rysunek 20: Sygnalizacja połączenia

Rysunek 21: Okno zmiany pozycji

Rysunek 22: Okno główne

Rysunek 23: Okno główne

8.2 Dokumentacja

Dokumentacja jest kompletna i uzupełniana na bieżąco w czasie tworzenia aplikacji 24 25.

Rysunek 24: Przykład dokumentowania kodu

```
Dokumentacja funkcji składowych
 keyPressEvent()
 void PoseTextEdit::keyPressEvent ( QKeyEvent * event )
                                                                                                                                        override protected
  Metoda nadpisująca funkcję keyPressEvent
 Za pomocą tej metody określane są znaki akceptowalne przez pole tekstowe oraz długość wpisanego wyrażenia
       event wskaźnik na obiekt typu QKeyEvent
  Definicia w linii 5 pliku posetextedit.cpp.
              if (event->key() == Qt::Key_Backspace || event->key() == Qt::Key_Delete) {
   QTextEdit::keyPressEvent(event);
              QString text = toPlainText();
if (text.length() >= 4 && event->key() != Qt::Key_Backspace) {
    event->ignore();
              static QRegularExpression regex("[0-9 \-]");
if (!regex.match(event->text()).hasMatch()) {
    return;
}
              QTextEdit::keyPressEvent(event);
Dokumentacja dla tej klasy została wygenerowana z plików:
    • Mapowanie2/posetextedit.h
    • Mapowanie2/posetextedit.cpp
                                                                                                             Wygenerowano przez dostydem 1.8.17
```

Rysunek 25: Przykład dokumentacji

8.3 Kod źródłowy

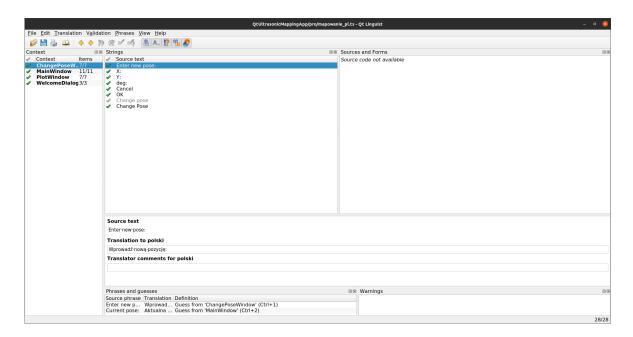
Kod źródłowy jest udostępniony w serwisie GitHub.

9 Rezultaty końcowe

9.1 Zmiany w aplikacji

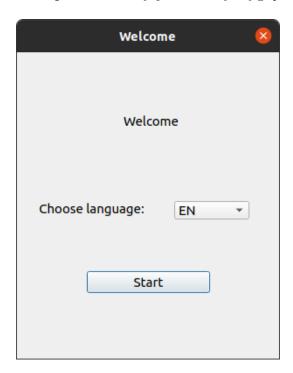
Dodane zostało okno, w którym w czasie rzeczywistym rysowany jest wykres wskazań z czujników 28. Wykorzystano do tego bibliotekę QCustomPlot. Okno z wykresem można wywołać z poziomu okna głównego przez odpowiedni przycisk. Za pomocą Qt Luingist dodano tłumaczenie aplikacji 26. Wszystkie wyświetlane teksty zostały zostały sformatowane i przetłumaczone. Zmiana języka jest możliwa poprzez wybranie odpowiedniej pozycji z listy w oknie powitalnym 27 lub oknie głównym aplikacji. Po wybraniu języka z listy, wszystkie wyświetlane teksty są tłumaczone na wybrany język 29 30. Aplikacja jest teraz dostępna w dwóch wersjach językowych: polskiej i angielskiej.

9.1.1 Wygląd aplikacji

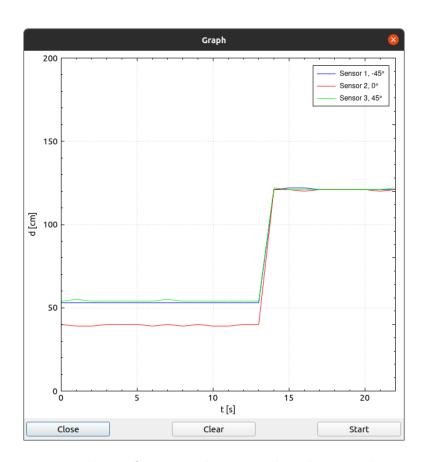

Rysunek 26: Qt Luinguist

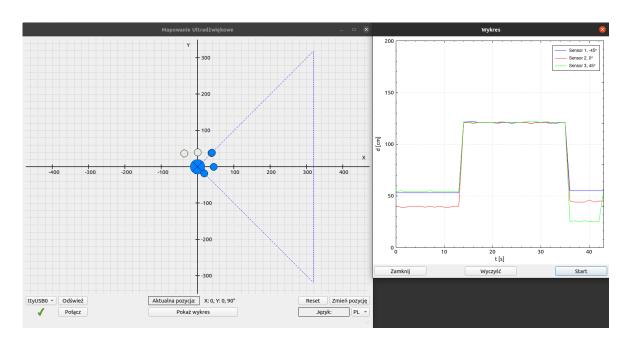
Na poniższych rysunkach przedstawiony jest finalny wygląd aplikacji:

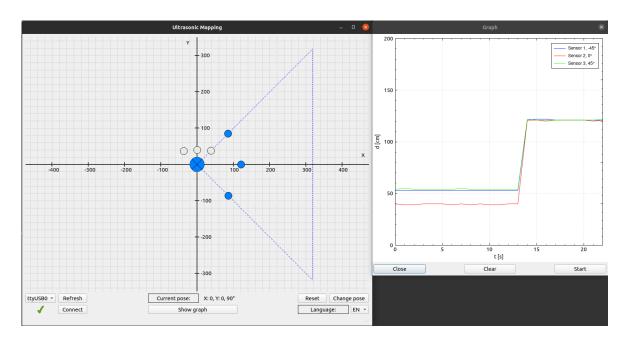
Rysunek 27: Okno powitalne z wyborem języka

Rysunek 28: Okno z wykresem wskazań czujników

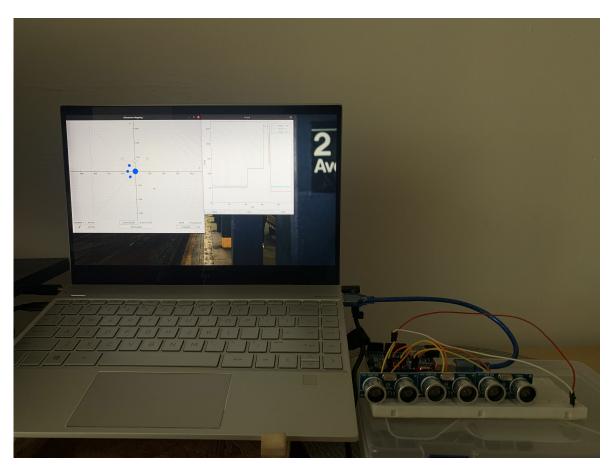
Rysunek 29: Aplikacja w języku polskim

Rysunek 30: Aplikacja w języku angielskim

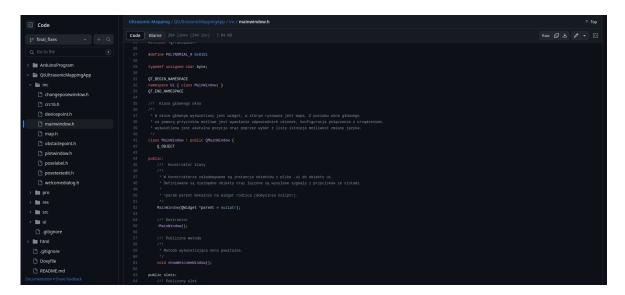
9.2 Efekt końcowy

Założenia projektowe zostały osiągnięte. Rezultatem końcowym jest aplikacja zdolna do wizualizacji mapowania za pomocą czujników ultradźwiękowych, które wysyłają odczyty za pośrednictwem Arduino Uno poprzez port seryjny i odczytywane są z poziomy aplikacji. Odebrane dane są następnie odpowiednio formatowane i obliczana jest ich pozycja w przestrzeni dwuwymiarowej. W czasie rzeczywistym rysowane są wskazania z każdego z czujników a aplikacja jest dostępna w dwóch wersjach językowych: polskiej i angielskiej. Kod źródłowy projektu jest w pełni udokumentowany a dokumentacja została wygenerowana za pomoca narzędzia Doxygen . Na poniższym zdjęciu 31 widać działającą aplikację, która wizualizuje dane odczytane z czujników oraz rysuje na ich podstawie wykres w czasie rzeczywistym.

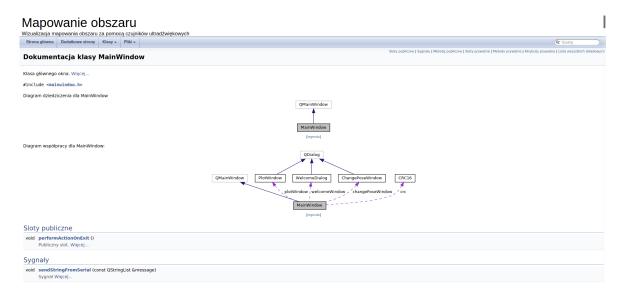
Rysunek 31: Prezentacja aplikacji komunikującej się z podłączonym urządzeniem.

Pełny kod źródłowy 32 jest udostępniony w formie repozytorium Git.

Rysunek 32: Repozytorium Git

Kod został udokumentowany w całości korzystając z Doxygen 33.

Rysunek 33: Dokumentacja Doxygen